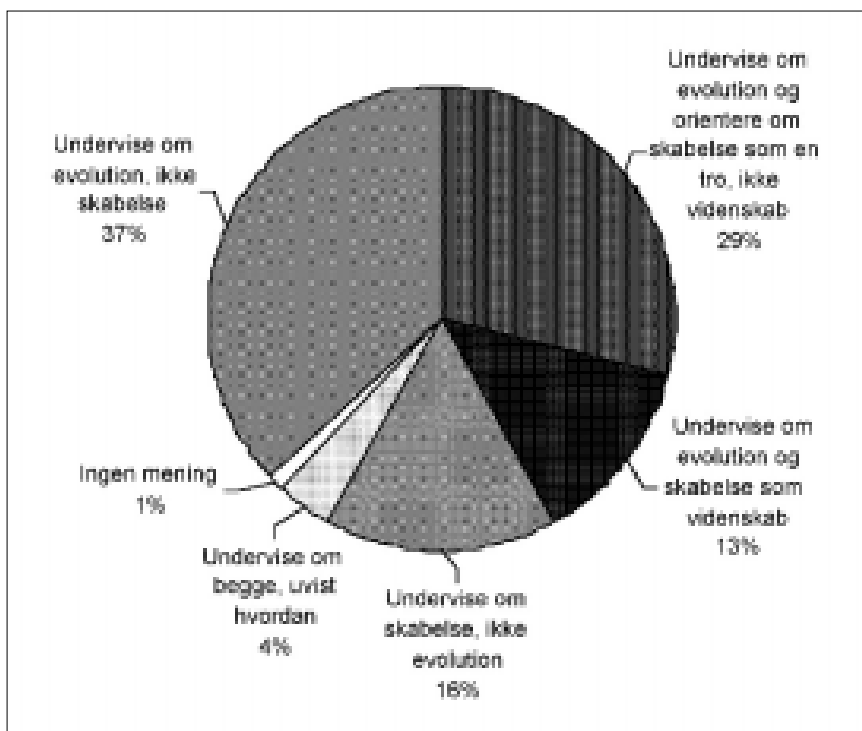

Creationisme i USA

Af Holger Daugaard og Peter Øhrstrøm

'Creationisme' kan dække over flere forskellige opfattelser, ikke mindst i USA. Skabelsestroende over hele verden kan ikke uden problemer slås sammen under ét. På den anden side er det naturligvis også klart, at de forskellige former for skabelsestroende faktisk har noget til fælles, nemlig troen på, at universet, jorden og livet er skabt efter en bestemt plan og ikke bare udtryk for en "blind udvikling". Det er veldokumenteret, at denne skabelsestanke generelt set står stærkt i USA. Det viser sig f.eks. ved undersøgelserne af holdningerne til indholdet af skolerens undervisning om altings tilblivelse. Som det fremgår af figuren nedenfor mener et flertal på 58 % af amerikanerne, at skabelsestanke på en eller anden måde bør indgå i undervisningen.

Diagrammet viser amerikanernes holdning til skolelærens undervisning om skabelse og evolution

Halvdelen af flertallet mener, at skolen skal in-

troducere skabelse som en religiøs eller filosofisk idé, men ikke som en videnskabelig tanke. Den anden halvdel af flertallet mener, at skolerne skal introducere eleverne for en af de videnskabelige tilgange til skabelsestanke. Her er der i øjeblikket to forskellige grupper af tilgange:

1) Diverse varianter af den traditionelle creationisme (grundlagt i 1950'erne af Henry Morris m.fl.)

2) Diverse teorier om intelligent design (opfattelser formuleret i 1980'erne og senere)

Begge grupper af teorier afviser makro-evolution som forklaring på livets tilblivelse. Forskellen mellem de to teorigrupper er især aldersspørgsmålet. De traditionelle creationister mener, at jorden er relativt ung (størrelsesordenen 10.000 år). Tilhængerne af teorierne om intelligent design anerkender derimod typisk de sædvanlige aldersangivelser for universets og jordens alder (henholdsvis 15 mia år og 4,5 mia år).

I de etablerede videnskabelige kredse opfatter man begge teorier som trusler og provokationer, men ofte koncentrerer man angrebene om den traditionelle creationisme, som man tilsyneladende mener lettest at kunne "skyde ned". Mange af disse angreb har været urimelige og usaglige. Ofte har man forsøgt at latterliggøre. Af og til fremkommer der dog også seriøse og saglige kritikartikler. Et eksempel er Debora Kenzies artikel i New Scientist d. 22/4 2000. Debora Kenzie er tydeligvis modstander af de creationistiske holdninger og deres

fremfærd generelt, og på nogle punkter må

man efter vor mening give hende ret! I ORIGO ønsker vi ikke at blive slået i hartkorn med rabiate creationister, der ønsker evolutionsteorien fjernet fra lærebøgerne med forbud og retkendelser. Vi går derimod ind for en åben og fordomsfri debat. Der skal dog heller ikke herske tvivl om, at ORIGO netop er blevet til, fordi debatten efter vores opfattelse i mange år har været for ensidig og uimodsagt til gunst for evolutionsteorien. Vi ønsker i al beskedenhed at gøre opmærksomme på, at skabelse kan være et troværdigt alternativ – på en saglig måde.

Også de skabelsesorienterede modeller og teorier fortjener at blive diskuteret på en seriøs måde. Vi har derfor i dette nummer valgt at se lidt nærmere på de forskellige opfattelser af tilblivelse, som tager udgangspunkt i skabelses-tanken. Vi vil i det følgende koncentrere os om denne traditionelle creationisme, idet vi bl.a. vil inddrage materiale fra New Scientist d. 22/4 2000. Teorien om intelligent design omtales i andre artikler i dette nummer af ORIGO.

Lad os altså se lidt nærmere på den creationistiske teori, som hydrodynamikeren Henry Morris først fremsatte i 1950'erne, og som han selv, hans medarbejdere og øvrige efterfølgere ivrigt har arbejdet med siden. Hovedværket inden for denne tradition er bogen "The Genesis Flood", som Henry Morris sammen med teologen John Whitcomb udgav i 1961. Bogen forsvarer den tanke, at hele universet blev skabt i løbet af 6 bogstavelige dage (å 24 timer) for ca. 10.000 år siden. Man mener også, at termodynamikkens 2. hovedsætning først begyndte at have effekt, da Adam og Eva syndede i Edens have. Endvidere ligger det i teorien, at hele fossilhistorien sammen med tilhørende geologiske formationer blev til i løbet af ét år som følge af den katastrofe, der indtraf med Noas vandflod.

Tilhængerne af den traditionelle creationisme har været meget aktive med publikationer, debatter og konferencer. Hertil kommer, at de også har benyttet sig af politiske og juridiske midler for at nå deres mål. Det har ført til en række love i delstaterne og også en del retssager. Fra ORIGOs side mener vi også, at denne strategi er betænkelig. Ved at gå til domstolene, som nogle creationistiske grupperinger har praktiseret i USA, opnår man ikke nødvendigvis at flytte synspunkter, men snarere at trække fronter op.

Interview med Tom Willis

New Scientist har valgt at gengive den traditionelle creationismes synspunkter i et interview med Tom Willis, som er en af USA's ledende creationister. Han er kemiker og fysiker. Han er formand for Creation Science Movements midtamerikanske afdeling. I dag tror han på Bibelens skabelseshistorie og siger, at videnskabsfolk tror på evolution af politiske grunde. Men sådan har det ikke altid været - som ung var han ateist. - Vi gengiver i det følgende en del af dette interview.

Hvordan nåede du frem til at afvise evolution?

- Jeg var ikke kristen - jeg kendte ikke noget til kristendommen. Men jeg blev creationist som følge af en række usædvanlige hændelser. Den ene var en traumatisk personlig begivenhed, som fik mig til at genoverveje meningen med livet og søge efter andre alternativer. Men min omvendelse blev sandsynligvis mere inspireret af at læse Darwin og andre populær-videnskabelige evolutionistiske forfattere end af at læse creationist-litteratur. Da jeg havde studeret fysik og kemi samt taget kurser i logik, opdagede jeg den absurde måde at drage slutninger på, der lå bag evolutionisternes argumenter. Det overraskede mig, at en teori med så lidt fornuftig logik kunne være så udbredt blandt en gruppe mennesker, der kalder sig selv videnskabsfolk.

Betyder det, at ingen kendsgerninger overhovedet kunne få dig til at ændre syn på evolution?

- Jeg har svaret på spørgsmålet før i en lokal ateist-klub ved at vise min kam frem og sige: "I stedet for at fortælle mig historier om fortiden, som vi ingen viden har om, så vis mig i stedet bare ét komplekst system, som nogen sinde er blevet dannet ved tilfældigheder". Alle komplekse systemer skyldes en skabelseshandling, der indbefatter planlægning og arbejde af et eller flere intelligensvæsener. Jeg har udfordret hundreder ved at sige: Vis mig ét komplekst system. Det er åbenbart for alle, at komplekse systemer lige fra flyvemaskiner til kaffekopper er skabt!

Bekymrer det dig, at så få videnskabsfolk er enige med dig?

- Overhovedet ikke! Det er ikke overrasken-

de for mig, at de fleste forskere ikke tror på det åbenbare. Den videnskabelige metode i vor kultur dominerer også kulturel tænkemåde.

Hvis du spurgte de fleste videnskabsfolk, så ville de ikke sige, at de troede på evolution af politiske årsager.

- Naturligvis ikke. Uanset hvilken tro man end går ind for, vil man hævde, at man ikke kom frem til den på tåbers vis! Generelt mener man, at man har truffet en fornuftig beslutning. Men det at et flertal er uenige med mig fortæller mig intet om sandheden. Ned gennem historien har et "flertal" troet på mange tåbelige ting!

Hvilken skade tror, du at evolutionstanken har gjort?

- Da jeg begyndte at studere evolution, var det åbenbart, at den var blevet et vigtigt grundlag for videnskab og kultur i det 20. århundrede. Vel to tredjedele af verdens befolkning lever i dag i evolutionist-stater, dvs. lande, hvor evolutionsteorien er den historiske myte, der anses for den officielle sandhed i landet. Evolution er blevet en livsfilosofi.

Har kristendommen ikke også ført til misbrug?

- Man kan argumentere for, at inkquisitionen og korsfarerne udsprang fra kristendommen. Men du kan ikke forsvare nogen af dem ud fra Bibelen. Derimod kan du let forsvare nazistisk og kommunistisk opførsel ud fra evolutionsteorien. I virkeligheden ville man ikke have kunnet finde ret mange forsvarere af anti-Hitlerske synspunkter, før han begyndte at skyde på Stalin. Det er vigtigt at se, at evolutionismen allerede da var et videnskabeligt grundlag. Man kan også minde om, at Hitler gik ind i Østrig uden at affyre et eneste skud. Det viser, hvor populære hans synspunkter var der, uanset om de var rigtige eller ej.

Siger du, at troen på evolution får mennesker til at begå forbrydelser?

- Jeg vil gerne være præcis her. Evolution er ikke årsagen til, at mennesket gør ondt. Men den er en ufattelig god undskyldning for at gøre ondt. Evolutionsteorien er også med til at danne et tankesæt, der siger, at hvis man tror på denne teori, så kan man ikke samtidig tro på værdien af det individuelle menneske.

Du siger, at du ikke er anti-videnskabelig, hvorfor afviser du så den almindelige konsensus vedr. jordens alder?

- Jeg har undersøgt de metoder, som man anvender til at fastsætte jordens formodede alder, og jeg har ikke fundet en eneste, der duer. Jeg har fundet, at de kun virker, hvis man selektivt udelader de data, man ikke tror på, eller som ikke passer ind i systemet. Jeg mener ikke engang, at vi har udviklet en metode, som kan testes. Når du går ind i en købmandsbutik og køber et stykke kød, der vejer 2 kg, så gør du det i bevidstheden om, at hans vægt jævnlige kontrolleres med en standard-2 kg vægt, så den vejer rigtigt. Jeg har spurgt mange geologer: "Hvor er jeres standard 1-million-år-gamle klippestykke?" De har ikke noget, og det er også umuligt at have et sådant.

Creationisme og evolutionskritik

For os at se er der ingen tvivl om, at den traditionelle creationisme har udfyldt en vigtig mission med sin markering af darwinismens faglige svagheder, ligesom det bør anses for meget væsentligt, at man har påpeget darwinismens konsekvenser for livssyn og moral. Også i ORIGO mener vi, at evolutionsteorien har væsentlige svagheder – et synspunkt, som vi deler med flere ansete forskere.

ORIGO er netop blevet til, fordi debatten efter vores opfattelse i mange år har været for ensidig og uimodsagt til gunst for evolutionsteorien. Vi ønsker i al beskedenhed at gøre opmærksomme på, at skabelse kan være et troværdigt alternativ – på en saglig måde.

Men det er klart, at det på længere sigt ikke er nok at kritisere darwinismen. Man må også forsøge at formulere alternative teorier med udgangspunkt i skabelsestanken. Det er i den sammenhæng, at Henry Morris har haft størst betydning. Han har vist, at den sædvanlige neodarwinistiske og materialistiske forklaringsmodel ikke er den eneste tænkelige. Man vil i princippet også kunne udforme andre teorier, som er i mindst lige så god overensstemmelse med de foreliggende data som den etablerede teori. Men det har også vist sig, at det fordrer en meget stor arbejdsindsats af mange kvalificerede forskere, hvis en alternativ model skal udformes i detaljer.